

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/116/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823202317
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8823202317.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: UBC 2020, k.s., so sídlom kancelárie Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, IČO: 53 151 135, správca úpadcu Silverside, a. s., v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava- Ružinov, IČO: 500 525 60, zastúpený VIVID LEGAL, s. r. o. so sídlom Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie istiny v sume 1.139,89 eur s príslušenstvom a zmluvnej pokuty v sume 214,19 eur, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 214,19 eur.

Žalobu žalobcu zamietá.

Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

5Csp/116/2023

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde domáhal proti žalovanej zaplatenia istiny vo výške: istiny vo výške: 1139,89 eur, zmluvných úrokov vo výške: 171,59 eur, zmluvnej pokuty vo výške: 214,19 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške: 5 % p.a. zo sumy vo výške 436,09 eur od 01.10.2022 do zaplatenia, zákonného úroku z omeškania vo výške: 5 % p.a. zo súm omeškaných splátok úveru a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca je správca konkurznej podstaty úpadcu - spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze. Žalovaný je fyzická osoba, ktorej Žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo (variabilný symbol) 585403314 uzavretej dňa 21.02.2018 medzi Žalobcom a Žalovaným (ďalej len „Zmluva“) poskytol spotrebiteľský úver nasledovne: istina: vo výške 3.000,00 eur (článok II. Zmluvy), zmluvný úrok vo výške: 18,26 % p.a. (článok II. Zmluvy) (ďalej len „Úver“). Žalovaný úver nesplatil. Žalovaný sa zaviazal splácať Úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 76,61 eur. Žalovaný sa dostal so splácaním Úveru do omeškania. Žalobca upomienkou č. 1 zo dňa 23.5.2021 vyzval Žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky Úveru, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatkov Žalobcu a súčasne upozornil Žalovaného, že si Žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalobca poukázal na skutočnosť, že nakoľko bolo Uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29.09.2022, účinnosť zosplatnenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege. Žalobca má právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatennej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. Zmluvy). Žalobca má právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatennej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy). Žalobca má právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatennej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy). Žalobca uplatňuje voči Žalovanému nárok na zaplatenie: istiny (celková výška dlžnej istiny Úveru) vo výške 1139,89 eur,

zmluvných úrokov vo výške: 18,26 % ročne (článok II. Zmluvy), t.j. celkovo vo výške 171,79 eur, zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo sumy vo výške 436,09 eur od 01.10.2022 do dňa podania Žaloby, zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo súm omeškaných splátok celkovo vo výške 214,19 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške: 5 % p.a. zo sumy vo výške 436,09 eur od 01.10.2022 do zaplatenia, zákonného úroku z omeškania vo výške: 5 % p.a. zo súm omeškaných splátok úveru. Suma vo výške 436,09 eur predstavuje sumu zosplatnených splátok Úveru, t.j. tá časť Úveru pozostávajúca zo zosplatnenej istiny, s platením ktorej sa Žalovaný dostal do omeškania dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia účinnosti Uznesenia o vyhlásení konkurzu.

2. Žalovaná sa k žalobe žalobcu nevyjadрила.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.2.2018, upomienkou z 23.5.2021 s doručenkou, Sadzobníkom poplatkov pre fyzické osoby – spotrebiteľov účinným od 1.07.2017, platobnou disciplínou k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 585 403 314, Výpismi z Obchodného vestníka ohľadne spoločnosti Silverside a.s., a to Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.09.2022, sp. zn. 31K/25/2022 a Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.4.2023, sp. zn. 31K/25/2022, Vyjadrením žalobcu zo dňa 5.1.2024 s prílohami, a to občianskym preukazom žalovanej, Žiadosťou o poskytnutie spotrebiteľského úveru z 21.2.2018, výpisom z účtu žalovanej vedenom v o VÚB banke,a.s. za obdobie decembra 2017, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia z 30.11.2017, informáciou o RPMN zo 21.2.2018, najvyššou prípustnou výškou odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 4. štvrťrok 2017, preukazom poistenca žalovanej, správou z registra insolvencií, výpisom z registra CRIF, výpisom z registra úverov, vyjadrením žalobcu zo dňa 2.2.2024, priemernými úrokovými sadzbami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zo stránky <https://nbs.sk> za obdobie roka 2018 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Z výpisu z obchodného vestníka č. 187/2022 zo dňa 29.09.2022 mal súd preukázané, že uznesením zo dňa 22.09.2022, sp. zn. 31K/25/2022, Okresný súd Bratislava I vyhlásil konkurz na majetok úpadcu Silverside, a. s., IČO: 500 525 60. Dňa 5.5.2023 bolo v Obchodnom vestníku č. 85/2023 zverejnené rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.4.2023, sp. zn. 31K/25/2022, ktorým bol do funkcie správcu úpadcu Silverside, a. s., IČO: 500 525 60 ustanovený žalobca UBC 2020 k.s.

5. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 585403314 uzavretej medzi žalovanou ako dlžníkom a úpadcom ako veriteľom zo dňa 21.2.2018 je zrejmé, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 3000,- eur. Žalovaná mala úver splatiť 60 mesačnými splátkami v sume 76,61 eur, pričom celková čiastka na zaplatenie predstavuje 4596,60 eur. Ročná úroková sadzba úveru predstavuje 18,26% a RPMN je uvedené vo výške 19,22%. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru bol 16.3.2023.

6. Podľa Článku IX., bod 1 zmluvy, ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

7. Podľa Článku IX., bod 4 zmluvy, v prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatnených záväzkov má Veriteľ právo požadovať úrokov z omeškania vo výške určenej spôsobom podľa článku IX. Bod 1. zmluvy a právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.

8. Podľa predloženého Sadzobníka poplatkov účinného od 1.7.2017, predstavoval poplatok za Vystavenie 1. listovej upomienky pri oneskorenej úhrade 3 eurá, poplatok za Vystavenie listovej upomienky s informáciou o zosplatnení 4 eurá.

9. Podľa predloženej platobnej disciplíny k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 585 403 314, predstavovala mesačná splátka úveru 76,61 eur, pričom žalovaná do 12.8.2022 uhradila 3452,77 eur.

10. Upomienkou č. 1 z 23.5.2021 vyzval úpadca žalovanú na úhradu dlžnej sumy 193,65 eur do 3 dní od doručenia upomienky. Uvedená suma zahŕňala mesačné splátky spotrebiteľského úveru v sume 76,61 eur a poplatky za upomienky a zmluvné pokuty. Žalovaná výzvu prevzala dňa 27.5.2021.

11. Žalobca vo vyjadrení z 5.1.2024 uviedol, že žalovaný v zmysle Prehľadu platieb poukázal na splatenie Úveru sumu vo výške 3.452,77 eur. Z uvedenej sumy sa časť vo výške 1.860,11 eur započítala na splatenie istiny Úveru a časť vo výške 1.425,01 eur sa započítala na splatenie zmluvného úroku Úveru. Suma vo výške 93,00 eur bola započítaná na úhradu poplatku za vystavenie a odoslanie upomienok a posledných výziev, suma vo výške 13,66 eur bola započítaná na splatenie úroku z omeškania, suma vo výške 27,81 eur bola započítaná na splatenie zmluvnej pokuty a suma vo výške 33,18 eur bola započítaná na splatenie poplatku za odovzdanie do mandátnej správy. Žalovaný v zmysle Prehľadu platieb uskutočnil poslednú úhradu 12.08.2022, zosplatnenie nastalo ex lege dňa 30.09.2022, t.j. Žalovaný po zosplatnení nevykonal žiadnu ďalšiu úhradu na splatenie Úveru. Poplatok za poskytnutie Úveru Žalovanému nebol účtovaný. Vzhľadom na skutočnosť, že Žalovanému bola poskytnutá istina vo výške 3.000,00 eur (čl. 2 Zmluvy / prvý riadok z Prehľadu platieb) je možné uskutočniť nasledovný výpočet: 3.000,00 eur (poskytnutá istina) – 1.860,11 eur = 1.139,89 eur, čo tvorí istinu žalobného návrhu; 4.596,60 eur (celková čiastka na zaplatenie) – 3.000,00 eur (poskytnutá istina) = 1.596,60 eur (zmluvný úrok spolu), ktorý bol vypočítaný v sadzbe 18,26 % ročne. 1.596,60 eur – 1.425,01 eur = 171,59 eur, čo tvorí sumu zmluvného úroku v žalobnom návrhu. Zmluvný úrok, ako jediná odplata za poskytnutie Úveru, bol dohodnutý v zmysle článku II. Zmluvy vo výške 18,26 % ročne. Zmluvnú pokutu si Žalobca uplatňuje v zmysle článku IX. Zmluvy ako 10 % p.a. zo sumy vo výške 436,09 eur od 01.10.2022 do dňa podania Žaloby a zo súm omeškaných splátok úveru. Žalovaný bol, v zmysle článku II. Zmluvy, povinný splácať Úver v pravidelných šesťdesiatich mesačných splátkach vo výške 76,61 eur, splatných vždy k 16. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc dňom 16.04.2018. Termín konečnej splatnosti Úveru bol dohodnutý na deň 16.03.2023. Dňa 21.02.2018 bola Žalovanému vyplatená istina Úveru vo výške 3.000,00 eur. Žalovaný následne, aj keď s omeškaním, splatil spolu 42 splátok v plnej výške. Z v poradí 43. splátky Žalovaný splatil dňa 12.08.2022 len časť, sumu vo výške 67,50 eur, pričom zvyšnú časť splátky, sumu vo výške 9,11 eur Žalovaný do dnešného dňa nezaplatil, rovnako ako zvyšných 17 splátok Úveru. Z uvedeného je teda zrejmé, že Žalovaný prestal splácať dňa 12.08.2022. Uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29.09.2022, účinnosť zosplatnenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege. Žalovaný prostredníctvom Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 21.02.2018 (ďalej len „Žiadosť“) požiadal Žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Súčasťou predmetnej Žiadosti boli tiež informácie poskytnuté Žalovaným v rozsahu: identifikačné údaje Žalovaného (meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátne občianstvo), rodinný stav, adresa trvalého pobytu a prechodná adresa, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, kontaktné údaje (v rozsahu telefónne číslo a e-mail), počet osôb vo vzťahu ku ktorým má Žalovaný vyživovaciu povinnosť, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie. Okrem uvedených údajov Žalovaný prostredníctvom Žiadosti Žalobcovi poskytol nasledovné údaje: 1. Zdroj príjmu, špecifikovaný nasledovne: starobný dôchodok - 350,50 eur, 2. výdavky spotrebiteľa, špecifikované nasledovne: minimálne výdavky - 199,48 eur, dopytované výdavky - 0,00 eur. Informácie o zrážkach zo mzdy realizovaných voči Žalovanému a o prípadnej rozhodcovskej zmluve, ktorej zmluvnou stranou by bol Žalovaný – neuvedené. Voľné zdroje spotrebiteľa boli 76,71 eur. Žalovaný ďalej uviedol čestné vyhlásenia o tom, že: na majetok Žalovaného nebol vyhlásený konkurz, ani nebola povolená reštrukturalizácia, Žalovaný nie je v omeškaní s plnením svojich záväzkov voči iným veriteľom (napr. Daňový úrad, Sociálna poisťovňa), Žalovaný nie je politicky exponovanou osobou, nie je vedený súdny spor, alebo iné súdne alebo administratívne či iné konanie, ktoré by mohlo ovplyvniť schopnosť Žalovaného plniť záväzky zo záväzkového vzťahu so Žalobcom, ak takýto vzťah vznikne na základe Žiadosti, všetky skutočnosti uvedené Žalovaným v Žiadosti a jej prílohách sú úplné a pravdivé; Žalovaný nezamlčal žiadne skutočnosti ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie Žiadosti; Žalovaný si je vedomý, že informácie poskytnuté Žalovaným v Žiadosti slúžia Žalobcovi ako podklad na posúdenie schopnosti Žalovaného splácať požadovaný úver. Na preukázanie tvrdení, uvádzaných Žalovaným v obsahu Žiadosti, Žalovaný spolu so Žiadosťou predložil Žalobcovi tiež nasledujúce dokumenty: 1. Občiansky preukaz Žalovaného, 2. Zdravotný preukaz Žalovaného, 3. Výpis z účtu Žalovaného, 4. Rozhodnutie o dôchodku. Žalobca pri posudzovaní schopnosti Žalovaného, ako spotrebiteľa splácať požadovaný úver vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz, a to dopytom nasledujúcich registrov: - register – CRIF – nebank, - register úverov s.r.o. - register insolventov. Zo všetkých vyššie uvedených a Žalobcom vyhodnotených skutočností, vyplynul preukázaný záver, že pravidelné mesačné príjmy Žalovaného predstavujú sumu vo výške 350,50 eur, a zároveň pravidelné mesačné výdavky Žalovaného predstavujú sumu vo výške 199,48 eur spolu so splátkou jedného úveru vo výške 51,66 eur mesačne. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Žalovaný prostredníctvom Žiadosti a jej príloh poskytol Žalobcovi všetky potrebné informácie a podklady, ktoré Žalobca následne s odbornou starostlivosťou posúdil. Žalobca navyše prostredníctvom dopytov na

príslušné registre, z vlastnej iniciatívy, preveril informácie poskytnuté Žalovaným v obsahu Žiadosti. Žalobca všetky uvedené informácie posúdil a vyhodnotil. Zo zhodnotenia daných informácií vyplynul záver, že Žalovaný pravidelne disponuje voľnými finančnými zdrojmi minimálne vo výške 76,71 eur/ mesačne. Žalobca vzal žalobu v časti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty späť. Výška zmluvne dojednaného RPMN vo výške 19,22 % je plne v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Vo vzťahu k výške odplaty dojednanej v obsahu predmetnej Zmluvy je určujúcou tabuľka zverejnená Ministerstvom s názvom „Najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 4. štvrťrok 2017 Platné pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 16. februára 2018 do 15. mája 2018“ (ďalej len „Tabuľka - Najvyššia prípustná výška odplaty“), nakoľko Zmluva bola uzatvorená dňa 21.02.2018. Podľa Tabuľky – Najvyššia prípustná výška odplaty Ministerstvo určilo najvyššiu prípustnú výšku odplaty v prípade spotrebiteľských úverov so zmluvnou splatnosťou nad 1 do 5 rokov vrátane (pozn. Zmluva bola uzatvorená na obdobie 60 mesiacov) na hodnotu vo výške 19,22%. Výška RPMN bola v obsahu Zmluvy určená vo výške 19,22 % (článok II: ods. 2 riadok 10. Zmluvy), a teda v rovnakej výške, akú stanovilo v danom období Ministerstvo. Vo vzťahu k výpočtu RPMN si Žalobca dovoľuje doložiť informáciu o RPMN a priemernej RPMN zo dňa 21.02.2018 (ďalej len „Info o RPMN“), z obsahu ktorej je zrejmy vzorec, vstupné údaje a celkový výpočet RPMN.

12. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že v celom rozsahu trvá na podanej žalobe v zmysle čiastočného späťvzatia urobeného podaním z 5.1.2024. Žaloba je dôvodná v celom rozsahu, navrhol tejto žalobe vyhovieť a žalobcovi priznať plnú náhradu trov konania.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

15. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

17. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

18. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

19. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

25. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

26. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

27. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

29. Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

30. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

31. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

33. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

34. Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. (§ 146 ods. 1 CSP).

35. Podaním doručeným súdu dňa 5.1.2024 žalobca vzal žalobu čiastočne späť v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 214,19 eur, a to pred prvým pojednávaním vo veci, súd preto v časti o zaplatenie uvedeného nároku konanie zastavil.

36. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

37. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

38. V tomto prípade zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným bola zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ich uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

39. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

40. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluva spotrebiteľská v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

41. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 585403314 uzavretej medzi žalovanou ako dlžníkom a úpadcom ako veriteľom zo dňa 21.2.2018 je zrejmé, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 3000,- eur. Žalovaná mala úver splatiť 60 mesačnými splátkami v sume 76,61 eur, pričom celková čiastka na zaplatenie predstavuje 4596,60 eur. Ročná úroková sadzba úveru predstavuje 18,26% a RPMN je uvedené vo výške 19,22%. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru bol 16.3.2023.

42. V danom prípade bola medzi stranami sporu uzavretá úverová zmluva, ktorá je absolútnym obchodom a takýto vzťah sa spravuje treťou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. V predmetnej veci však ide o spotrebiteľský úver, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou (zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Za spotrebiteľský úver sa považuje akákoľvek odložená platba a samozrejme napriek absolútnemu obchodu sa úver popri inštitúte pôžičky nedá nezahrnúť medzi právne vzťahy označené ako spotrebiteľské úvery. Ide však o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ úver prijíma na spotrebu. Teda ide o typicky občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekventovanejších občianskoprávných vzťahov.

43. Popretím úveru ako absolútného obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútné obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútné obchody.

44. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

45. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

46. V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

47. V zmysle zmluvy bol spotrebiteľský úver žalovanej poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 18,26%.

48. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

49. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

50. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

51. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov (60 splátok) vo februári 2018 činil úrok 5,54 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako trojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

52. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté

úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

53. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

54. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

55. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013.

56. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

57. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

58. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 329,60 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 229,60 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

59. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že priemerná úroková sadzba pri úveroch so splatnosťou do 1 roka v roku 2018 je uvedená vo výške 5,77 %, pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 5,22% a so splatnosťou nad 5 rokov je vo výške 8,17 %. Najvyššia úroková sadzba vôbec, ktorá sa vyskytla v roku 2018 bola vo výške 8,73%, teda úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje aj všetky vyššie uvedené úrokové miery minimálne dvojnásobne.

60. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou v sume 2875,74 eur, pričom aj platby vykonané žalovaným na uvedený nárok zarátal súd na istinu úveru.

61. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

62. Pokiaľ by žalobca namietol, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

63. Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/46/2022 z 30. 03. 2023, podľa ktorého „pokiaľ ide o ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby a prípadne ďalších zložiek odplaty s dobrými mravmi, nakoľko predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán, prípadne ďalšie okolnosti.“

64. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevylučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobou judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požíciavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednaní spotrebiteľskej zmluvy.“

65. Pokiaľ ide konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným

úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27. 08. 2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

66. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68% ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56%.

67. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je bez akýchkoľvek pochybností, že odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi netvorí len úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podlieha súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie. V súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/31/2022 z 27. 10. 2022. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vybrané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

68. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

69. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07. 11. 2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

70. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamená, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

71. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

72. „Aplikáciu § 3 OZ nevyučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

73. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 8,76 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 10 rokov, o viac ako 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

74. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70% ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 19,90 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam október 2016 pri úveroch nad 5 rokov vo výške 8,83 % ročne o viac ako dvojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

75. V obdobnej veci žalobcu Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 22CoCsp/15/2023 z 22. 08. 2023 konštatoval, že súd prvej inštancie „správne prihliadol na súlad zmluvnej dohody o úrokoch s § 39 Občianskeho zákonníka, že sa nesmie priečiť dobrým mravom, čo v tomto prípade nebolo dodržané. Zmluvne dohodnutý úrok (18.10 %) viac ako dvojnásobne prevyšoval priemernú úrokovú sadzbu poskytovanú bankami v období uzavretia úverovej zmluvy (6,84 %), v dôsledku čoho úverová zmluva bola neplatná v časti odplaty. Žalobcovi tak vznikol nárok iba na vrátenie nesplatených častí istiny bez úrokov...“

76. Dôležité bolo v tejto súvislosti aj ustálenie otázky, či je potrebné vychádzať z priemerných úrokových sadzieb pre nové obchody alebo stavu úverov, a to v prospech porovnania so sadzbami pre nové obchody. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.13CoCsp/10/2021 z 28. 10. 2021, z ktorého cituje relevantnú časť odôvodnenia aj pre prejednávany prípad: „V predmetnom prípade bola medzi žalobcom a žalovaným dohodnutá úroková sadzba vo výške 18,04%, pričom ako správne poukázal súd prvej inštancie, podľa údajov Národnej banky Slovenska, pri nových obchodoch za mesiac 07/2017 predstavovala pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov úroková sadzba výšku 4,44% ročne, teda v predmetnom prípade dojednaný úrok medzi stranami bol viac ako 4-násobne vyšší ako priemerná výška úrokovej sadzby za ktorú poskytovali banky úvery v rovnakom čase, ako bola uzatvorená zmluva.“

77. Tu je potrebné dodať, že v prípade omeškania žalovaného si navyše žalobca vo formulárovej zmluve vymienil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 12% ročne. Žalobcovi by tak iba zo samotnej istiny 3000,- eur patrilo ročne nárok na úrok z úveru vo výške 547,80 eur (18,26% z 3000,- eur) a v prípade omeškania žalovaného za obdobie 1 roka zmluvná pokuta vo výške 360,- eur (12% z 3000,- eur) a úrok z omeškania minimálne vo výške 150,- eur (5% z 3000,- eur). Zmluvná pokuta pritom bola vyčíslená iba z istiny úveru (pričom ustanovenie čl. IV zmluvy pripúšťa akúkoľvek "dlžnú sumu" a nehovorí ani o konkrétnom (napríklad ročnom) období – je neurčité, k čomu vid' ustanovenia nižšie). Potenciálne by tak žalobca v

zmysle zmluvných ustanovení, vedel v prípade omeškania žalovaného navýšiť ročne dlh aj o viac ako 1057,80 eur, čo predstavuje viac ako 35,26% istiny úveru, a aj to za predpokladu vyčíslenia zmluvnej pokuty iba z istiny úveru. Je pritom zrejmé, že žalobca v žalobe vyčíslil zmluvnú pokutu (poníženu na 10% ročne) aj z úrokov z úveru, pričom zmluvné dojednanie ho oprávňuje účtovať pokutu z akejkoľvek „dlžnej sumy“.

78. S ohľadom na novšiu judikatúru súd žalobcovi nárok na úrok z úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 39 a § 41 Občianskeho zákonníka) nepriznal, ako je uvedené vyššie.

79. Je potrebné navyše zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

80. Súd v konaní zistil, že žalobca skúmal bonitu žalovanej predtým ako s ním vstúpil do zmluvného vzťahu, t.j. jeho schopnosť úver v budúcnosti splácať, avšak je potrebné uviesť, že toto skúmanie sa na základe predložených listinných dôkazov javí ako formálne.

81. Žalobca tvrdí, že bol zistený pravidelný príjem žalovanej na úrovni 350,- eur, pričom pravidelné mesačné výdavky žalovanej mali predstavovať 199,48 eur a zároveň úverové zaťaženie malo byť 51,66 eur. Príjem žalobca overil potvrdením Sociálnej poisťovne o poberaní dôchodku a tiež predložením výpisu z bežného účtu za január 2018. Avšak z predloženého výpisu z bežného účtu je zrejmé, že vklady a výbery v uvedenom mesiaci boli približne rovnaké a rozdiel medzi nimi sa blížil nule. Zostatok na účte na začiatku mesiaca predstavoval 24,11 eur a na konci mesiaca v sume 23,72 eur. Zároveň žalobca nemal k dispozícii výpisy z bežného účtu za ďalšie mesiace. Zároveň žalovaná uviedla v žiadosti, že je vdova, pričom uvádzala vlastné bývanie a napriek uvedenému neboli skúmané ďalšie výdavky na strane žalovanej, jej náklady na živobytie. Žalovanej ako vdove s vlastným rodinným domom, pri príjme pozostávajúceho iba z dôchodku na úrovni 350,- eur a zároveň existencii ďalšieho dlhu, ktorý splácala v sume 51,66 eur žalobca poskytol úver 3000,- eur s mesačnou splátkou 76,61 eur, a to bez ďalšie skúmania skutočných výdavkov na strane žalovanej predložením prislúchajúcich listín. Žalobca sa uspokojil iba s tvrdeniami žalovanej o jej bežných mesačných výdavkoch v sume 199,48 eur napriek tomu, že uvedené nekorešpondovalo so stavom na bažnom účte za jeden mesiac, ktorý mal žalobca k dispozícii. Nežiadal za danej situácie ani výpisy z účtov za iné obdobie a ani ozrejenie a preukázanie konkrétnych výdavkov.

82. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23.09.2020).

83. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za

náležitú splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenia a overenia skutočných výdavkov žalovaného) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

84. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal k dispozícii doklady o výdavkoch žalovanej, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru skutočnú vedomosť o majetkových pomeroch žalovanej, teda aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzala a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jej výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovanej, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať žalovanej poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

85. Súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovanej pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov žalovanej súd nepovažuje za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa – žalovanej, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či spotrebiteľ je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022 obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

86. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity žalovanej nemal žalobca k dispozícii údaje o výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovanej o úver mal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020.)

87. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity žalovanej, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

88. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

89. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti:Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť

úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

90. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcom dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

91. Ďalej je však potrebné uviesť, že predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ totiž ide o ročnú percentuálnu mieru nákladov, táto je definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. k) o spotrebiteľských úveroch. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovaného ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku. V súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp/13/2022 z 27. 03. 2023, ktorý vyššie uvedený nedostatok vo veci iného dodávateľa považoval za dôvod bezúročnosti spotrebiteľského úveru.

92. Nejasnosti žalobcu ohľadne pojmov celková čiastka úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, najmä zamieňanie týchto pojmov žalobcom svedčí aj predložená listina Informácia o RPMN a priemernej RPMN z 21.2.2018, v ktorej sa uvádza údaj celková náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom v sume 4596,60 eur, pričom je zrejmé, že za daných okolností sa jedná o celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (60x 76,61 eur= 4596,60 eur). Celkové náklady by za daných okolností predstavovali sumu 1596,60 eur.

93. V súvislosti s uvedeným zamieňaním týchto pojmov súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.10CoCsp/20/2022 z 29. 06. 2023. Pri údají o RPMN zákon vyžaduje uvedenie všetkých predpokladov na jeho výpočet, teda nestačí uviesť len jeho výšku v percentách. Uvedené priamo vyplýva tiež z článku 10 ods. 2 písm. g) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008. Údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno stotožňovať. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená dňa 21.2.2018 neobsahovala údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa ako predpokladu potrebného pre výpočet RPMN. V listine Informácia o RPMN a priemernej RPMN z 21.2.2018 uvedená suma 4596,60 eur je označená ako celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.³⁴ Obdobná právna vec týkajúca sa žalovaného už bola riešená Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29.9.2021 vydanom vo veci 7Cdo 234/2021. Pri pojme „celkové náklady dlžníka spojené s úverom“ bolo skonštatované, že zmluva použila nesprávny pojem (názov), čo je skutkovou okolnosťou spôsobujúcou nezrozumiteľnosť tohto právneho úkonu, keďže nastal rozpor medzi použitým pojmom a jeho obsahom. Pojmy podmienky úveru, a to „celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom“ a „celková čiastka, ktorú spotrebiteľ musí zaplatiť“ sú samostatne definované priamo zákonom č. 129/2010 Z. z. zhodne so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008. Skutočnosť, že ide o pojem použitý zákonom (legálna definícia) v zhode so Smernicou vylučuje, aby k takto definovaným pojmom bol priradený iný obsah, a to vzhľadom na povinnosť eurokonformného výkladu. Dovolací súd pritom vychádzal z toho, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej jednotlivé použité pojmy sú prísne definované.

94. Pokiaľ ide o pôvodne uplatnený nárok na zmluvnú pokutu v sume 214,19 eur, súd sa bližšie uvedeným nárokom nezaoberal, nakoľko došlo zo strany žalobcu k späťvzatiu žalobyv časti zmluvnej pokuty. Je však potrebné poukázať na skutočnosť, že tento nárok by žalobcovi aj tak nemohol priznať. Dôvodmi neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky sa súd zaoberal aj v rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 5Csp/99/2018 z 10.10.2019, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9CoCsp/23/2020 z 29.4.2021 a od dôvodov neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky sa nemá dôvod odkloniť v tomto prípade. Rovnako uvedenú zmluvnú pokutu vyhodnocujú aj ďalšie súdy (porovnaj napríklad rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 21Csp/115/2022 z 07. 03. 2023, rozsudok Okresného súdu Bardejov sp.zn. 4Csp/23/2022 z 11. 11. 2022, rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 6Csp/82/2022 z 28. 02. 2023 a ďalšie). Súd v celom rozsahu poukazuje na vyššie uvedené rozhodnutia, ktorými bolo právoplatne rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvnej pokuty podľa Čl. IX. - Upozornenie na následky nesplácania, body 1 a 4 zmluvy.

95. Uvedené je potrebné zdôrazniť vzhľadom na skutočnosť, že na úhradu zmluvnej pokuty bolo žalovanou zaplatených 33,18 eur, pričom však uvedená úhrada nemá význam pre rozhodnutie vo veci, kedy žalovanej bolo poskytnutých 3000,- eur a celkovo uhradila 3452,77 eur, z toho iba na istinu úveru a úrok sumu 3285,12 eur. Je zrejmé, že aj úhradami započítanými na istinu a úrok z úveru žalovaná pri určení úveru za bezúročný a bez poplatkov uhradila viac ako bola povinná (viac ako jej bolo poskytnuté).

96. Osobitne bolo potrebné sa zaoberať aj nárokmi na vynaložené náklady na upomienky a posledné výzvy vo výške 106,66 eur (93,00 eur + 13,66 eur), na ktoré boli v uvedenej výške zarátané úhrady žalovanej. V súvislosti s týmito poplatkami by iba náklad na poštovné súd považoval za dôvodný, tento však nebol osobitne uplatnený ani preukázaný v konkrétnej výške.

97. Uvedené náklady by mohli predstavovať nárok žalobcu uplatnený v súlade s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepreukázal reálne náklady, ktoré mu mali vzniknúť s uplatňovaním konkrétnej pohľadávky voči žalovanej, že došlo k realizácii nejakých úkonov vo vzťahu žalovanej, s ktorými boli spojené konkrétne náklady. Súd nemôže žalobcovi priznať náklady, ako si ich uplatňuje vo forme paušálnych náhrad ani náklady žalobcu na réžiu a samotnú činnosť, ktorú vykonáva za účelom dosiahnutia zisku. Na preukázanie nákladov žalobca nepredložil okrem ich prehľadu žiadne preukázateľné výdavky, napríklad v súvislosti s uvedenými poštovnými nákladmi, ktorých konkrétnu výšku je potrebné preukázať. Uvedené paušálne náklady nie je možné považovať za konkrétne náklady, ktoré vznikli žalobcovi v súvislosti s uplatnením žalovanej pohľadávky. Žalobca nešpecifikoval, ktoré konkrétne výdavky mu v tejto súvislosti voči žalovanej vznikli. Zrejme sa jedná o paušalizované náklady. Navyše, žalobca vynaloženie uvedených nákladov ani nepreukázal.

98. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky pohľadávky v časti nároku na náklady predstavujúce poplatky za upomienky a výzvy žalovanej, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto aj tieto úhrady je potrebné zarátať na istinu úveru.

99. Navyše je potrebné uviesť, že výška tohto poplatku má jednoznačne sankčný charakter, pretože tieto sumy presahujú inak nejasné náklady, ktoré veriteľ na vymáhanie pohľadávky má. Svojou podstatou tak u tohto poplatku ide skôr o zmluvnú pokutu v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka za omeškanie dlžníka (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/77/2019 z 19. 11. 2019).

100. Obdobný názor bol vyslovený aj v rozsudku Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/273/2016 z 17. 10. 2017: „Podľa odvolacieho súdu paušálna náhrada (nákladov na vymáhanie) umožňuje navyšovanie

dľhu spotrebiteľa o neexistujúce náklady a tak sa táto zmluvná podmienka dostáva do rozporu s § 121 ods. 3 v spojení s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazuje nevýhodnejšie dojednanie oproti ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Nemali by byť pochybnosti, že ustanovenie zmluvy o povinnosti platiť neexistujúce náklady je nevýhodnejším ustanovením oproti zákonnému pravidlu (vymáhanie iba skutočných nákladov). Inak povedané, veriteľ má právo žiadať, aby sa mu zaplatili napríklad poštovné, náklady na internet, telefón či zamestnanca, no nemôže nahradiť pracovné počítanie skutočných nákladov paušálnou pokutou. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.“

101. V prípade poplatkov v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, dodávateľ spotrebiteľovi zaň musí poskytnúť protiplnenie, čo v prípade poplatkov typu upomienok a výziev spravidla nie je splnené.

102. Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprímeraná (napr. neprímeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“. Žalobca tak ani nepreukázal, že v súvislosti s uplatňovanými poplatkami bolo spotrebiteľovi v rámci predmetnej zmluvy poskytnuté nejaké protiplnenie.

103. Zároveň ak sa jedná o poplatky za upomienky oneskorenej platby, platí, čo súd uviedol vyššie v súvislosti s teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách a zároveň predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dľhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovknížnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. Sú preto žalobu žalobcu, ktorá sa týka poplatkov za upomienky v sume 7,- eur, ako nedôvodnú zamietol.

104. Iné poplatky zo zmluvy, vzhľadom na určenie úveru za bezúročný nie je možné žalobcovi priznať a úhrady zarátané na tieto poplatky je potrebné zarátať na dľžnú istinu úveru.

105. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

106. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcom dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver, ktorý je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

107. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že žalobca má v danom prípade nárok najviac na istinu úveru bez úroku a ďalších poplatkov z dôvodov uvedených vyššie. Žalovanej bolo žalobcom poskytnutých 3000,- eur. Úhrady žalovanej predstavovali sumu 3452,77 eur. Žalovaná tak uhradila viac ako bola v predmetnom právnom vzťahu povinná, súd preto žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu.

108. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

109. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

110. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

111. Ako vyplýva z § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

112. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

113. Ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, možno žalovanému uložiť povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania v prípade, ak pre jeho správanie bola vzatá späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne. Ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku je z obsahového hľadiska v podstate zhodné so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30. júna 2016. Niet preto dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ktorá sa týka § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. (nález Ústavného súdu SR z 20. marca 2018, sp. zn. II. ÚS 569/2017)

114. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom „zavinení“ zastavenia konania, t. j. účastník konania, ktorý podal návrh na začatie konania a bez vecného rozhodnutia súdom zobral svoj návrh na začatie konania späť (napríklad bez udania dôvodu)(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 2M Obdo 4/2010).

115. Z pôvodne uplatnenej sumy 1139,89 eur s príslušenstvom a zmluvnej pokuty v sume 214,19 eur, v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty súd konanie zastavil, pričom toto čiastočné zastavenie konania zavinil žalobca, ktorý zobral v tejto časti žalobu späť bez udania dôvodu a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Úspech žalovanej tak predstavuje 100%. Žalovanej tak vznikol nárok na plnú náhradu trov konania.

116. Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovaná sa konania nezúčastnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy konania nevyplývajú, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že jej nárok na náhradu trov konania nepriznal. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 6 Cdo 166/2016zo dňa 26.10.2016, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 5/2017 zo dňa 25.1.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018

Poučenie:

5Csp/116/2023

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.